

KANNADIK TRÉGLONOU

Eul Levrik peb Miz, da zele'her en ti

SELACOUOMP AR GROAS

Piou n'oa ket bet kresket he nerz kalon o selaou an diou brezegen great disul e Guitalmeze? Breman e ouezomp ar boan en deuz bet Visant Ferrier o skigna ar Feiz en hor bro, o lamet ar plegou fall, ar gizioù divergont euz a douez hon tud koz.

E peleac'h e kave an nerz, ar garantez en doa izom evit gouzant fallagriez ha iudazerez an dud? E sakrifis santel an ofern, e harz treid ar groaz.

Mont a reat dhe heul ha dhe zelaou; eun tri-c'hant benag dreistoll n'her c'huiteant morse, ha bemdez e kane an ofern dirazho. — Ia, deomp aliez da gommunia. Dreist-oll pa vezou beuzet hor c'halon gant an anken, pa vezimp brevet gant treitoraj an dud, oh ! deomp neuze da reseo an hini zo bet guerzet gant he vignon! Deomp alies ouz Taol Jesus, ma zeo aviz hor c'honfesour euz an dra-zé. Evit goueliou Hanter-Eost e zeuz bet vardo 450 communion e Tréglonou. Mes diouallomp gant aoun na denfemp droulans an A. Doue varnomp ha var hor parrez e lec'h tenna he vennoz. Bezomp neat e peb fesoun evit mont da reseo Jesus. Bez zo hag a iafe ouz an Daol zantel gant kasoni ouz ho nesa, goude zoken beza bet direspet en he genver.

2e Pa gavimp pouunner hor c'hoaz, sellomp ouz hini Jesus. Eun dervez, Visant Ferrier, dinerzet gant dismegans an dud, a lavar en eur bokad start d'he grusifi, en eur c'lepia anezhi gant he zaelou: « O va Jesus! « O va Jesus! nag a boan ho peuz gouzanvet evidon hag evit an oll bec'herien! »

Ha Jesus a respountas divar he grusifi: « Ia, va Mal, ha kalz muioc'h c'hoaz eget na ellez kompreñ. »

Eur groaz zo en ti, eun all en ho kodel, ouz ho chapeled; perak, e leac'h falgaloni, ne bokit ket d'ho kroaz? Eno eman an nerz, ar sklerijen ho peuz izom. Var betra e talc'hé santez Jann d'Arc he daoulagad epad he fasion? Var ar groaz a zalc'het dirazhi.

3e Sant Visant ne baouezo ive da ordren beza devot d'ar Ver'hez. Sklear eo. Piou eo dor ar baradoz? Hogen, petra velomp hirio? Ar chapeled, ar skapular lezet a gostez. Merc'hed iaouank zoken oc'h ober fae var he Breuriez. — Mes hirio lod ne reont van evit klevet ar beleg pe zoken an Aot 'n Eskop. Hirio, ne ket senti ouz ar beleg eo a rear, mes klask kommandi anezha, drailla anezha, ober fae varnha. Mad, setu aman petra en doa lavaret an Aot 'n Eskop d'ar seurt tud-ze: « Aux âmes lâches ou volontairement aveugles il ne faut pas faire les vérités dures. La mort n'est pas un mensonge, le jugement non plus, et vous savez ce qui les suivra... Aujourd'hui, c'est l'heure du démon qui trouve sur la terre tant d'esclaves empressés à son service. Vous assistez aujourd'hui à la Passion du Christ et de son Eglise. Au jugement dernier vous verrez leur triomphe, devant nos ennemis vaincus. » Confiance et patience. »

An Aot. 'n Eskop en devoa komzet ive kalet euz ar re ho deuz eur goustians faoz. Ho c'houstians zo faoset dreist peb tra gant an ourgouil. Nag a boan a vezou evit dizrei ar seurt tud-ze !

TRAOU DA C'HOUZOUT

AN EOST

En despet d'an amzer fall an dournerez zo goz-echu. Mes allas! kraza ne c'heller ket. Dre c'hras Doue, p'edo an ed o c'hreuni an amzer a ioa passe brao, hag an eost zo mad kena. Kolo n'euz ket a fort, mes greunok eo. Ne glemmer ket ar guiniz, — lod zoken a veul kalz ho guiniz goany; ar c'herc'h zo mad e peb leac'h, hag an eiz, var a gounter, n'eo bet ~~jamez~~ ker puill. Trugarekaomp eta an Aot. Doue da veza roet deomp eun eost tom evit gelloud he c'horren lampr ha skedus. — P'eguir ar c'herc'h zo mad e peb leac'h, er blâma da vihana ar merc'hed ne c'hellint ket lavaret ne gaver ket a vleud-kerc'h. Mes, klaoustre e kavint adarre eun digarez benag evit lezel a gostez unan enz ar boued krenva ha skanva? Daoust a da betra e tamallint? N'ouffen en lavaret. C'houi, goazed, a lavaro d'in divezatoc'h petra vezo respountet deoc'h pa leveroc'h d'ar c'hreg ober iod-kerc'h, mes garanti a ran deoc'h ne velot ket eur bodezad iod eun dousen droiou var an daol e doug ar bloaz. Pell-zo eo lakeat baz ar iod da ober tan.

Var ar meaz brema ne veler nemed kokotennou, grekennou ha kostolorennou.

SKRIVET E VEZO DEOCH

En deiz all e oamp bet o kaout an aotrou Bailly, rener al labour douar ar Finister, (Directeur des services agricoles), o chom er ru Rosmadec, ~~n° 9~~, e Quémper. Goulen hor boa great gantha^l pegours e tlie ar gommission karget da vizita fermou ar gevezieren (les fermes des concurrents) en em gaout dre aman. Respount a reaz deomp: « Kredabl vardro an dek a viz guengolo. Mes, lavarit dezho beza dizoursi, skriva reim, evit ma vezo gouezet pe seurt dervez e tigouezimp. »

An Aot. Bailly zo eaz kena kaozeal outha. Dre-ze diskouezit mad dezha petra ho peuz great vardro ho ti, dreist-oll hor foz evit an teil (fosse à purin). Diskouezit mad an douarou ho peuz distroezen (défricher). Lavarit ar boan, ar mizou ho peuz bet o tigraka pe o tigeli ho tammou douar, — da vihana m'ho peuz goulennet konkouri ive evit an distroeza. Hag eurvad deoc'h da veza primet oll. — Etretant, goulennit ive gant an aotrounet-ze, desket bras var al labour douar, pere eo an ed a gustum herzel ar guella ouz ar mergl, p'eguir aliez dre aman an ed, ar c'herc'h dreist-oll, a vez goataled gant ar c'hlenved-ze. Laouen e lavarint deoc'h pe seurt guiniz, pe seurt kerc'h a ielo guella d'ho touarou.

EVIT GORO AR ZAOUT

Guelet hon deuz n'euz ket c'hoaz a benviou pe mekanikou evit meski ar iod; mes bez e zeuz evit goro ar zaout. Euz ar 5 d'an 12 a viz du e vezo e Lyon eur studi vras (un congrès) evit guelet pere eo ar mekanikou esa evit goro ar zaout, pe seurt guen saout a ro ar muia pe an drusa aman ha leaz.

Depituz eo eman keit Lyon diouzomp, rak, pe guir ne gaver mui a blac'hed, eo red-mad kaout hostillou evit peb labour. Hag en eur studi evel hini Lyon e vez desket kalz traou.

SANTIFIKAJOU EVIT STUDI AL LABOUROU-DOUAR

Evel a c'hoezit, breman e kalz skoliou bras e vez ive great skoll d'ar vugale var al labour-douar. Evel bep bloaz, ar re zo e penn Emgleou labourou-douar an departamant (l'Union des Syndicats Agricoles du Finistère) ho deuz kaset 5 euz ho memprou da ober goulennou (examiner) gant bugale ar skoliou ho doa kaset ho hano. Unan euz memprou ar gommission oa an Aot. Caroff, sekretour Syndika Guitalmeze. Kalz euz ar vugale resevet a zo diouz kostez Quem-

per. Euz ar re ho deuz resevet ar santifikat-ze ne velomp diouz an tu-man nemed Berthou, Stanislas, euz skoll ar Galoun-Sakr e Les-neven, ha Mevel, J.-L., euz skoll gristen Plouvorn.

SKOLL-VEUR AN NIVOT

Kredabl e ouezit ive e zeuz en Nivot, e parrez Loperec, eur skoll vras evit al Labour-douar. Daou vloaz e chomer er skoll. Eno e vez desket ober peb labour, er parkeier, er foeneier, er jardinou, ha desket labourat gant a bep seurt mekanikou. Pa vez echu ar blavez kenta e vez passeet eun « examîn », hag an hini zo bet da genta er blâ-man eo Marcel Le Goff, euz a Vrest.

Da fin an eil bloaz e vez passeet eun « examin » all, evit kaout eur santifikat (diplôme d'agriculteur), Herve Thomas, euz Plomodiern, zo da genta; eil: Albert Thomas, euz Guisseny; trede: François-Louis Berthou, euz Guisseny ive, kender da Albert. Guelet a rit eta e zeuz dija meur-a-hini diouz an tu-ma er skoll-ze. Mes souezus eo ne ve ket kalz muioc'h. Evit guir, e leac'h lezel ho pugale 7, 8 vloaz er skoliou dre aman, perak, koueriaded ker, ne gasit ket anezho epad 2 vloaz d'an Nivot? Ne ouezomp ket ar priz; mes gouzout a reomp e zeuz kalz rabad evit emzivaded ar vrezel. — An hini a c'hoanta kaout muioc'h a sklerijen var ar skoll-ze n'en deuz nemed skriva (à M. le Directeur, Le Nivot, en Lopérec, Finistère).

Evit ar merc'had e zeuz ive eur skoll Labour-an-tilha Labour-douar, e Lanorgar. Eno e tesker dezho ober peb labour en ti hag er meaz. An Aotrou 'n Eskop a boursu kas ar merc'hejou d'ar skoll-ze. Digeri a rei a nevez d'an 11 a viz here. Setu an adress: Mme la Directrice de l'enseignement ménager agricole, à Lanorgar, en Le Trévoix, par Bannalec, Finistère.

KENDAL'S KONKOURS LANNILIS

Ar c'honkours evit ar chatal, an aman, ar boued-chatal hag al legumach a vez e Lannilis d'al lun, 7 euz ar miz. Tri mil pevar-chant hanter-kant lur a zo da rei e prizion; 350 lur roet gant ar C'houarnamant, 500 lur gant an departamant, mil lur gant Lannilis, 1.150 lur gant Plouguerne, 300 lur gant Guisseny, 50 lur gant Treglonou, ha 100 lur gant Aot. Mear Lannilis, J. Quentel. Bez e zeuz ive eur vetalen arechant, kinniget gant an depute Inizan. Ar vetalenze a vez roet d'an aneval kaera a vez e c'honkours.

Selaouit c'hoaz: Ar re a dle kemeret perz e konkours Landerne, d'ar 24 euz ar miz, a dle rei ho hano da brezidant ar sindikal (au président du Syndicat d'élevage), kerkent a ma vez eku konkours Lannilis.

POTRED AR FRANKIZ HAG AL LEALDET

Gouzout a rit e peb kanton e zeuz eur c'homite, pe mar kirit 9 pe 10 kanfard dibabet gant ar prefet evit disen hag harpa muioc'h-mui ar skoll dizoue, (la section cantonale de la défense laïque). A c'hellit kredi, potred ar c'homite-ze a zreb muioc'h a veleien eget na reont a zouben ar brignon. Lod anezho goulskoude a ia c'hoaz ho zreib en iliz — memez evit an ofern; ober ar c'hiz a ranker! Mad, setu aman petra zo goulennet gant komite peb kanton: « Faut-il obliger les fonctionnaires à mettre leurs enfants aux écoles laïques? Red eo « forsi ar re zo dindan ar C'houarnamant da gas ho bugale d'ar skoliou laïk? »

Petra ho deuz respouuet, a gav deoc'h? Setu aman ho respouet: « Pevar c'homite ho deuz lavaret: Nan, arabad forsi anezho. Hag ar pevar c'homite-ze eo Plougonven, Landivisiau, Pont-Croix, Concarneau.

Eiz komite a respouet: « Ia, red eo forsi anezho da gas ho bugale d'ar skoliou dizoue! » Hag ar c'homiteou pe ar pabored-ze, eo re kantonioù Bannalec, Brest, Plabennec, Guitalmeze, Plouescat, ar Relecq, Kastel-Paol, Lokournan.

Han! guelet a rit breman pe seurt labouset a zo e Emgleo pe

*endalc'het
bri*

komite laïk ar c'hantoniou-ze? A dra zur e karfec'h gouzout hanoiou ar re zo e komite ho kanton da vihana. Pedi a reomp anezho eta Guidalmeze, pe eun all, ha goulenn a ran ma vez forset ar re zo dindan ar C'houarnamant da gas ho bugale d'ar skoliou dizoue! » Ia, ma karsent en em ziskouez, hon divije eun tam istim evitho. Mes klaoustre ne vez ket unan anezho oc'h en em rei da anaout? Oh nan! Ar re-ma eo potred an denvalijen. Tud digalon ma zint! C'hoaz ho deuz an hardizieges da grial emaint evit ar frankiz pe al liberte, evit ar c'havatal pe an egalite! Banden touellerien! Mes c'houi eo a zo a eneb ar C'houarnamant! a eneb ar bobl, a eneb al lezen; rak al lezen a lavar: « Peb frankiz a lezer gant an oll da skolia ho bugale evel ma fello d'ezho. »

Ar ganfarted-ma a ouie mad e zeant a eneb al lezen; mes c'hoant plijout d'ar franmasouned a zo !

Alo potred! c'houi zo bet oll var an dachen vrezel; c'houi n'ho peuz ket aoun rak ho skeud; digasit deomp eta hoc'h hano, ma ve-limp petra zo dindan hoc'h eskel.

GOUELIOU KAER GUITALMEZE

Kalonek

Setu tremenet an tri dervez gouel great e Guitalmeze evit enori relegou unan euz ar zent kalonek ho deuz starteal hon tud koz en ho feiz, ha lamet ar giziou heuzus a oa en ho zouez: Sant Visant Ferrier. — Nag a ūzom en deuz adarre ar c'horn douar-ma da gaout eur missioner santel evel Visant Ferrier! En despet d'an amzer fall ar goueliou-ze zo bet kaer meurbed. Ar zul dreist-oll zo bet eun dervez a beden, a urz-vad, evel ne veler ket aliez. Ar glao bras a rea diouz ar mintin ne viraz ket ouz eur c'huec'h-ugent beleg hag ugant prosession d'en em gaout e Guitalmeze abenn an ofern-bred. Ha goulskoude lod anezho a dene euz a bellik. Etre Guineventer, Sant-Derc'hen ha Guitalmeze e zeuz meur a gammé. Mes, ma oa bet kourachus ar veleien, ho farresioniz a ioa bet ker kalounek all. Ar glao ne baouezas da ganna nemed edoug eun heur-hanter, euz a ziou heur beleg teir heur-hanter — just amzer awalac'h evit gel-loud mont e prosession dre an oll ruiou tagh ober ar brezegen var ar blasen. Hogen, ped mil a ioa e Guitalmeze d'ar mare-ze? Me gred ne vezin ket pell diouz ar wirionez o lavaret e ioa eno neuze vardro eun daouzek mil den. A dra-zur, ma vije bet brao an amzer, e vije bet eun hanter muioc'h a dud. Mes an Aot. Doue a oar petra en deuz da ober.

vanillat

Kalz euz an dud-ze a vije bet deuet di da guriuzad pe zoken da ober freuz. E leac'h an dek pe daouzek mil den a oa eno disul, a oa en em rentet oll eno evit enori sant Visant: e doug an ofisou hag ar prosession ne ioa ket eur ger! Ha goaranti 'ran n'euz ket eur pardouer hag en deuz keuz da veza eat disul da Vitalmeze. E guirionez, guelet ho peuz biskoaz eur gouel sionloc'h ha devotoe'h? eur bourk abez kempennet, lufret kaeroc'h? Ia, Guitalmezis, eun dudi oa guelet ho tiez! ha var a gounder, anez an amzer fall ho piye great c'hoaz kaeroc'h. A dra zur, Sant Visant zo kountant bras ac'hanc'h, hag ho tigollo euz ho poan, euz ho mizou. — Karet hon devije hebken guelet muioc'h a wiskamant guen, muioc'h a gornetennou gant merc'hed ar bannierou. Mes, diouz ma klevan, merc'hed Guitalmeze a ioa en ho guen d'ar zadorn, hag a ioa bet touillet. Ha kalz euz ar merc'hed all ho doa mouchouerou brodet da ziskouez! — Ha goulskoude, ipetra ho poa kavet koantoc'h ha skedusoc'h eget an teir merc'hik kornetennet a zouge bannier vian ar Verc'hez ?

Sant Visant Ferrier, beillit varnomp, ha dalc'hit start ar feiz en hor bro.

laonec

LANDÉDA

GOUEL AN AOTROU PERSOUN

Hanter-kant vloaz zo abaque m'en deuz an Aotrou Rolland, persoun karet Landeda, resevet sakramant an urz. Dimeurs diveza, an karel da zont da unani ho fedennou gant he re, evit trugarekât an Aot. Doue euz ar grasou puill en deuz roet dezha epad an amzer-ze. An iliz a ioa leun! An Aot. Persoun, birvidik alao evel da zeiz he velegiach, a ganas an ofern, hag eur prezeger dispar a lavaras, e brezounek iac'h, eul lodennik euz ar vad en deuz great an Aot. Rolland er parreziou m'eo bet kaset gant Doue, ha dreist-oll e parrez kaer Landeda. Setu aman, varlere'h, ar ganaouen great gant eur c'henvreudeur, evit rei guelloc'h da gomgren pegen karet eo Aot. Persoun Landeda gant an oll, ar vad en deuz great e peb leac'h. E c'hana a c'heller var ton Introun Varia Rumengol, ha meur a don all.

D'an Aotrou ROLLAND, Persoun Landéda

Diskan

Aotrou Person,
Ho kenvreudeur, ho kenvroiz,
Dreist-oll ho parresioniz,
A lavar oll a greiz kalon:
Meuleudi deoc'h! Aotrou Person.

1

Nag he tride hor c'halonou
P'hon deuz guelet var ho skoaziou
O lintra eur vante glaz-ruz,
Merk a enor, test ar vertuz.

2

Breman zo eun tri-c'hart kanved
Ogrou ha kleier 'oue klevet
O kana skiltrus d'ar bugel
A ioa ganet e Plougastel.

3

Ho tad, ho mam, ho peleien,
A zioual mad al lilienn; —
Guelet a reont spian var ho trem
Eun ene glan, eur spered lem.

4

Tad oc'h ene a vel timad
N'oc'h ket galvet da verdead,
Mes, evel ho paeroun, sant Per,
D'an eneou c'hui vo storier.

5

Er skolach 'vel er seminer
Labourer skueriuz, ha seder. —
Ho furentez, ho kuiziegez
A reaz ho kas da Winevez.

6

E Leon, evel e Treguer,
Hoc'h ijin dispar, ho tousder,
A lakea daelou da gouenza
Pa veze red kimiada.

7

Goulskoude da Landedaiz
Eo e tiskuezit noz ha deiz
Petra eo kalon Pastored
Pa zint gant Jesus entanet!

8

Nag eo duduiz Landeda!
— He aot n'ema mui da vruda —
Diouz eun tu mor doun o redet,
En tu all bleuniou alaouret.

9

Livir d'in, tud an Arvor,
Piou, d'ho poaniou a ro didor?
Piou, da bep poent a vez guelet
O klask an danvad dianket?

10

Lavar d'in-me, den an Argoad
Piou, er c'haeou zo o kripad?
Atao parlantus ha laouen
Ouz ar barrez, ouz an estren.

11

Ar chapelliou ho peuz lufret,
An iliz parrez nevezet...
Mes perlezen ho kurunen
Eo, a dra zur, ar skol gristen.

12

Ar skoll gristen, pebez lenzor!
Zo roet deomp gant hor Pastor.
Ar vam gristen a zalc'ho feiz
E kalonou Landedaiz.

13

Eiz vloaz-var-ugent zo meurvak
E rit e Landeda peb vad.
Evit ker bras madoberou.
C'houi vo digollet en envou.

14

Mes ni bed c'huek Mestr ar vuez
D'ho lezel c'hoaz pell er barrez.
Evit hon diwal, hor c'helen,
Guelloc'h Tad n'hor bezo biken!

15

Setu aze ar mennoziou
A ia da heul hor pedennou;
Deut int euz a greiz hor c'halon.
Resevit-hi, Aotrou Person.

KELEIER AR BARREZ

Er miz diveza hon doa dizonjet komz deoc'h euz François Stephan, 28 vloaz, mab da Chlaoda ha da Varianne Quemeneur, euz ar Bourk.

Fransez a ioa en Infanteri kolonial. Marvet eo en hospital Val-de-Grâce, e Paris, d'an 18 a viz gouere, hag énferret e Treglonou. Eur maro kaer kena en deuz bet, a lavar Omonier an hospital heunant.

Marvet eo dre eur c'hrig-beo pe eur c'hanser, hag evel an oll dud a varv dre ar c'hlenved-ze. Fransez ne zonje ket e oa ken tost ar maro dezha. Mes ar medesin en devoue ar vadelez da lavaret d'he dud edo tost heur diveza ho mab. Kerkent e vreur Jean a ieaz da Baris. A neubeudou e c'hellas rei da gredi da Fransez oa gual gemeret. Va breur ker, emezha, gouzout a rez ar maro zo treitour. Laka urz vad en da goustians. Ar c'hlavour her selaouaz. Goulen a reaz ar beleg, reseo a reaz he zakramanchou gant he anaoudegez vad, laouen oa o velver. An Omonier, kountant bras ive, a lavaras da Jean: « Lavarit d'ho mam sec'ha he daelou ha beza dizoursi diouz he mab; eur maro santel en deuz bet. » Ia, kerent ker, ar c'he-lou kaer-ze, a dra zur, en deuz ho kennerzet en ho klac'h. Gouzout a rit breman her guelot divezatoc'h. Pedomp eta evit he ene.

23 a viz gouere: enterramant François Stephan, Bourk.

26 a viz gouere: Servich bras François Stephan.

12 a viz gouere: Servich bras deiz ar bloaz, J.-Fr. Stephan (ar mut) euz Porz-Egras.

3 a viz eost: Badiziant Auguste-Stanislas-Marie Floc'h, euz ar Bourk. Paëroun ha maërounez: Stanislas Floc'h, euz Trouzilkoz, ha Marie Treguer, euz ar Relecq.

17 a viz eost: Denis-Marguerite Uguen, euz Pors-Egras. Paëroun ha maërounez: Denis Uguen, euz Pors-Egras, ha Marc'harit Le Ven, euz Lannilis.

28 a viz eost: Madeleine-Jeanne-Marie Surlapierre, euz ar Bourk. Paëroun ha maërounez: Jean Botquélen ha Marie Le Roux, euz ar Bourk.

Zo bet e permission: François Guizion ha François Madec, euz Pors-Egras, 1 miz.

Kelou hon deuz a nevez euz ar Maroc digant Paul Treguer, ha pedi ra ac'hanomp da ober he goule'hennou d'he gerent. Iac'h eo alao, hag he bevar kamalad diouz an tu-man zo ive. Mes gual grogadou zo bet; hag ar pez a vank muia dezho eo an dour.

Resevet evit skeuden santez Theresa ar Mabik Jesus: Eur bart., 20 r.; T. M., 20 r.; M. G., euz B., 10 l.; H. M., euz B., 10 l.

Bennoz Doue deoc'h !

BUEZ GENOVEFA A VRABANT

(Kendalc'h)

Ton anavezet.

9

Kerkent a ma zeo erruet
Gant doujans en deuz goulennet
Da bried ar brinsez iaouank,
Evit mont gantha da Vrabant.

10

He zad, dre ma velas timad
E oa Siffroi eur fortun vad,
A roaz urz d'he mam neuze
Da c'houzout hag hi zimetje.

11

Va merc'h, kerzit d'en em gempenn,
Erru zo eur prins d'ho koulen!
Eur Palatin a renk huel,
Kender-kompez d'an impalaer.

12

Va mam, n'oun nemed seitek vloaz,
Ha dre-ze re iaouank c'hoaz
Evit dere'lhel kompagnunez (1)
D'am mestrez, an impalaerez.

(1) Dame d'honneur.

13

Skedus 'vel eur strinken kristal
Ee'h antréaz ebars er zâl.
Ar Palatin a jom mantret!
Dirag he furnez, he gened.

14

Mes pa oue lavaret dezhi
E oa meneg d'he dimezli,
He bizaj a Jenchas llou,
Ne flnve mui he muzellou.

15

Ha biken den n'hello kompres
Glac'har Siffroi, hag he anken,
Gant aoun n'en dije ket gellet
Kaout eur seurt tenzor da bried.
(Rei a ra erfln he ger).

16

Eun arc'heskop euz a Vrabant
O llamas er zakramant; —
Eur Miz hanter eo bet padet
Dre ar vro lidou an eured.

17

Siffroi, c'houi 'c'heuz evit pried
Ar gaera euz an oll vere'hed!
Evit mont ganeoc'h d'ho maner:
Anezhi kemerit preder.

18

Kelt a ma vezin-me beo
Biken bourrevet ne vezoz;
Ne ket evit kaout melkoni
E teu da vestrez e va zi.

19

Daou vloaz-hanter ho deuz bevet
Heb beza morse ankeniet,
Eur garantez kristen meurbed
A oa etre an daou bried.

20

Mes an den kriz Apderame,
Eun adversour bras d'ar roue,
A deuaz da doui, soudan,
Massakri an oll gristenien.

21

Biskoaz seurt distrui soudardet
Er vro-ze ne oue c'hoaz guelet!
Deuz Sodom ha Bethassape
Beteg Tour e za he arme.

22

Tri-ugent mil a zoudardet,
Ha tregont mil a zragonet,
A oa gant Martel d'rag Tour,
Ha c'hoaz e c'houenne sikour.

(Da gendelec'her).

EUR GOUNTADEN FARUS

Histor Lanig PITIKOU

(Kendalc'h)

Doue ho pennigo, Aotrou Pariz, eme Lan, en eur hasten he zourn varzu an Aotrou, goude c'hoezet he fri gant he viziet... boujantik oc'h a dra zur p'eguir ho peuz gellet dont beteg aman da Bourmen? — Ia, ia, mont a ra brao ganen. Ganez 'te, Lan, e za mad ive? — Oh! me zo iac'h-pesk ive avad, a drugare Doue... O klask eur mevel emaoch'h, diouz ma klevan? — Ia, Lanig; ha te zoken eo am euz c'hoant da gaout. Ar roue a fell dezha a genn e teufes davetha. — Hum! diez e kavan avad kuitaad va zad, va mam, va farrez Treglonou, a garan evel mab-va-lagad... Ha pegement koumannant a rofec'h d'in? — Mil lur er bloaz dioustu, ha daou vil lur er bloaz a zeu ma rez mad da labour, va faotr! — Ha petra em bezo da ober e ti ar roue? — Eüna ho sugellou d'ar mevelien all, ha kregi mord en ho c'hollierou ma vez red!... a lavaras ar Rener bras, en eur c'hoarzin leiz he gof. — N'em bezo nemed an dra-ze da ober? Ped servicher zo du-ze 'ta? — Daou-ugent mevel hag hanter-kant plac'h. — Chè!... C'houi zo tiegez bras ganeoc'h eno avad! Aman, e Treglonou abez, n'euz ket kementse. — Dont a ri neuze, neketa Lanig? — Ia, ia! laouen avad! da vihana ma plij an dra-ze da va mestr Job, ha dreist-oll da va zad ha da va mam.

Lanig, eme ar mear, evidon-me a daol da gabest d'it var da voue, kea buan da c'houlen asant da dad ha da vam, ha deuz dillo en dro avad!

Lanig ne lakeas ket he zaou droad er memez botez evit mont d'ar gear, ha kerkent a ma velas he vam e tiollas da grial: « Komprenit, mam! ar roue a c'houlen ac'hanon da vont da vevel gantha! Mil lur ar bloaz a ginnig d'in, ha seurt da ober nemed eüna ho sugellou d'ar c'han servicher all. Fidandouen, bale moan a rankint ganen-me, pe e zei aliez ho c'hein en douar. — Hag e peuz c'hoant da vont da di ar roue, va mab? — Ma roit hoc'h asant d'in, vam ; hini va mestr Job em euz bet. — Mad, kea d'ar red da gaout da dad,

da velet petra lavaro; e park an Tri-C'horn eman o palad; evidonme zo aviz ez afez da zivorsila mevellet ha plac'het ar roue. Beza piz var da wenneien a ranki avad! hag ho digas founnuz d'ar gear ! gouzout a rez peger berr eo ar peuri ganeomp. — An tad, pa glevas Lanig, a jomas mantret hag a deuas d'ar gear en eur skrabad he benn.

Kerkent a ma velas an ozac'h o tont en ti, Marc'hariit a vintas varzu an or en eur vlejal: Han! Ian! setu aze kavet eur plas gant Lanig avad! Mil lur ar bloaz! e leach'h er vilin n'en deuz nemed daouzek skoued.

Mes an tad, tenval atao he goabren-dâl, a lavaras dichek : « Araok lavaret ia pe salokras, deomp hon tri da gaout an aotrou-ze.

Marc'hariit a gemeras he boutou-pren livet, he c'hoeff rouz nevez; ha lorc'h ennhi evel eur païn, ne baouez da lavaret d'he goaz: « Kredabl evelato, Ian, ne vezi ket diod awalc'h evit refus eur seurt gounidegez d'az vab? Gouzout a rez dimerc'her edo 8 guenneg al lur aman e Lannilis? Mes an tad, atao koumoulet he zrem, a lavare: ro peoc'h d'am penn ma kousko va boned!

Setu hi ho zri en em gavet er vilin, hag o tiviz a zevri gant Rener bras ar palez. An tad a oue diez da blega. Mes an Aotrourien a c'hoar trei krampoez. Ersin eta, Ian a lavaras: « Mad, Lanig, peguir e prometter d'in e c'helli hag e ranki zoken mont d'an ofern ha d'ar gousperou bep sul, ha mont bep miz da zakramanti, e lezan ac'hanot da vont gant an aotrou-ma da Bariz. Mes dioual ouz al lakipoted avad! dioual ouz plac'het ar palez! ha digas founnuz da goummanant d'ar gear.

Ar Parizian bras, goude beza goalc'het mad ho daouarn d'an daou Bitikou, a brenas da Lanig eur marc'h portezer euz ar Vilin-Nevez evit mont d'he heul da Bariz.

Rod a dro

A ra bro.

Pemzek dervez goude, ar Parizian a ioa dirag ar roue gant Hercule Treglonou, krenva den a daole d'ar mare-ze troad en douar.

Lanig en doa neuze 18 vloaz, ha me lavar deoc'h n'oa ket mez he velet gant eur pennad bleo melen-aour, eun drem ruz-lan, ha gant an dra-ze eur paotr a eiz troatad uhelder ha pevar a ledander. Pa velas an Hercule, ar roue a grias a bouez-penn: « Brema va logod ne c'hellint mui dansal, peguir e meuz kavet eur seurt kas d'ho dioual. »

E Treglonou, Lanig n'en doa ket great kalz a daoliou kaer; n'oa ket eun trabaser, nag eur branbaser, nag eur boesouner. N'en doa ket zoken klasket nemeur an tu da ziskouez he nerz, hag an oll ker-koulz a ouie ervad ne zerviche ket dezho mont da eja ho bragez ouz hini Lanig.

E Pariz avad, hercule Treglonou a gavas pabored. Mes ar re vella anezho a oa liou dister evitha, ha deuet oa d'o lakaat oll da reddeg en he raok pa zispake dirazho he ziou vreac'h, teo evel ribotou.

Ar roue a ioa lorc'h ennha gant he Bitikou! Evit guir, abaoe ma oa erruet Lanig er palez n'oa ket diez lakaat ar mevelien na zoken ar plac'het (pennok goulskoude!) da zenti var ar ger. Hini anezho ne grede lavaret na rak na perak dezha, hag oll e vijent eat en tan ea he raok !

Ar roue a garie kement Hercule Treglonou, a ioa ker kountant euz he zervich, ma lavaras dezhan eun dervez: « Lanig, va mignon, karout a rafez beza mab-kaer d'in? da roue Frans! Mar kerez me a roi d'id va merc'h koant, ar brinsez Margoton ?

(Da gendelc'her).

L. F.